EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 31.8.2023
COM(2023) 500 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva o operacích humanitární pomoci Evropské unie financovaných v roce 2022

OBSAH

Úvod 2

Celosvětové souvislosti poskytování pomoci 2

Poskytování přiměřené a účinné humanitární pomoci postiženému obyvatelstvu 5

Přezkum všech externích hodnocení provedených u konkrétních operací 9

SOUVISEJÍCÍ ODKAZY 10

Úvod

Tato zpráva představuje hlavní činnosti a výsledky politiky Unie v oblasti humanitární pomoci v roce 2022 prováděné prostřednictvím Generálního ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GŘ ECHO) Evropské komise. Byla vypracována podle článku 19 nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 o humanitární pomoci, jež požaduje na Komisi, aby předložila výroční zprávu Evropskému parlamentu a Radě se shrnutím akcí financovaných v průběhu předchozího roku.

Úkolem Generálního ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GŘ ECHO) je **pomáhat při záchraně a ochraně životů, předcházet lidskému utrpení a zmírňovat je a chránit integritu a lidskou důstojnost obyvatelstva postiženého přírodními riziky nebo katastrofami způsobenými lidmi, k nimž** došlo v EU nebo mimo ni. V rámci tohoto společného zastřešujícího cíle působí GŘ ECHO jako dárce humanitární pomoci EU a poskytovatel pomoci při mimořádných událostech, jakož i jako koordinátor a zprostředkovatel operací civilní ochrany na úrovni EU prostřednictvím mechanismu civilní ochrany Unie (UCPM).

EU poskytuje prostřednictvím GŘ ECHO humanitární pomoc lidem v nouzi po celém světě na základě humanitárních zásad **lidskosti, nestrannosti, nezávislosti a neutrality**, které jsou zakotveny v článku 214 Smlouvy o fungování Evropské unie ([1]) a v Evropském konsensu o humanitární pomoci ([2]). Humanitární pomoc EU je rozdělována bez ohledu na politické programy a snaží se bez výjimky pomáhat těm, kteří to nejvíce potřebují, bez ohledu na jejich národnost, náboženství, pohlaví, etnický původ nebo politickou příslušnost.

Celosvětové souvislosti poskytování pomoci

Rok 2022 byl do značné míry poznamenán **útočnou válkou Ruska proti Ukrajině**, která na evropské půdě způsobila bezprecedentní humanitární katastrofu. V důsledku toho EU zorganizovala rozsáhlou operaci humanitární pomoci a největší, nejdelší a nejsložitější operaci v oblasti civilní ochrany od vzniku UCPM. Díky **bezprecedentní reakci** všech 27 členských států EU a čtyř zúčastněných států UCPM ([3]) na tento mechanismus to znamenalo **významnou změnu** způsobu, jakým se humanitární pomoc a reakce v oblasti civilní ochrany prolínají.

Humanitární situace se nadále radikálně zhoršovala i v mnoha dalších částech světa v důsledku přetrvávajících konfliktů a nejistoty, dopadů změny klimatu, selhávající veřejné správy, přetrvávajících dopadů onemocnění COVID-19 a vypuknutí dalších epidemií, jakož i nepřímého dopadu útočné války Ruska proti Ukrajině, což vedlo k **nebývalé úrovni potřeb v oblasti humanitární pomoci.** Podle nejnovější zprávy Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA) Global Humanitarian Overview 2022 (Přehled celosvětové humanitární pomoci 2022) ([4]) potřebovalo na konci roku 2022 humanitární pomoc a ochranu 326 milionů lidí, což je o 30,4 % více než v roce 2021.

([1]) EUR-Lex - 12016ME/TXT - CZ - EUR-Lex (europa.eu)

([2]) Společné prohlášení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, Evropského parlamentu a Evropské komise (2008/C 25/01)

([3]) Island, Severní Makedonie, Norsko a Turecko.

([4]) UN OCHA, Přehled celosvětové humanitární pomoci 2022, prosincová aktualizace (snímek k 31. prosinci 2022), 10. ledna 2023.

Další zhoršení humanitární situace v Afghánistánu, Etiopii a Súdánu nebo rozsáhlé katastrofy, k nimž došlo v letních měsících, jako jsou ničivé záplavy v Burkině Faso, Čadu, Hondurasu nebo Pákistánu, jsou jen některé z mnoha viditelných příkladů trvalého nárůstu potřeb v oblasti humanitární pomoci. Zdroje, které jsou k dispozici na podporu humanitárních akcí, na tyto rychle rostoucí potřeby nestačily – ve skutečnosti **se rozdíl mezi potřebami a prostředky celosvětově vyčleněnými na humanitární pomoc** v roce 2022 dále **prohloubil**, přičemž rozdíl mezi požadavky a mobilizovanými prostředky činil na konci roku 2021 11,3 miliardy USD a na konci roku 2022 18,3 miliardy USD ([5]).

Humanitární pomoc je navíc často poskytována za velmi obtížných podmínek, které se vyznačují **nepředvídatelností, nestálostí a nejistotou**. Konfliktní oblasti se objevují a mizí a neustále se mění, což představuje značné bezpečnostní riziko pro síť GŘ ECHO v terénu (50 kanceláří, 160 mezinárodních pracovníků a 300 vnitrostátních pracovníků) a pro pracovníky na misích a brání poskytování humanitární pomoci kvůli omezenému nebo **znemožněnému přístupu** k lidem, kteří humanitární pomoc potřebují. To má dopad i na kontroly, které je třeba provádět (tj. sledování financovaných akcí v terénu a audity na místě), a na posuzování humanitárních potřeb. Další komplikace a ohrožení pro poskytování humanitární pomoci představuje **porušování mezinárodního humanitárního práva** (MHP).

Navzdory těmto **výzvám** se GŘ ECHO **podařilo dosáhnout svých cílů** v souladu s prioritami a klíčovými opatřeními uvedenými ve sdělení Komise o humanitární činnosti EU „Nové výzvy, stejné zásady“ přijatém v březnu 2021 ([6]). **EU zůstala klíčovým světovým dárcem humanitární pomoci** a poskytla humanitární pomoc v 83 zemích, a to zásadním způsobem a na základě potřeb, přičemž pokryla 8,2% podíl na celkovém objemu finančních prostředků mobilizovaných v rámci celosvětového humanitárního systému ([7]). Cílem EU je zajistit, aby finanční prostředky na pomoc byly k dispozici co největšímu počtu lidí v nouzi v co největším počtu zemí a aby byla poskytnuta rychlá, účinná a komplexní reakce.

Konečný **humanitární rozpočet na rok 2022** činil **2,6 miliardy EUR**, což GŘ ECHO umožnilo zasahovat nejen při rozsáhlých humanitárních krizích na Ukrajině, v Sýrii, Afghánistánu nebo Etiopii, ale také v zapomenutých/zanedbávaných krizích, tj. krizích závažného a vleklého charakteru, které nepřitahují pozornost médií a kde je úroveň mezinárodní pomoci postiženému obyvatelstvu nedostatečná, jako je tomu například na Haiti nebo v případě rohingské krize.

Původní humanitární rozpočet na rok 2022 byl stanoven na 1 794,4 milionu EUR ([8]) (včetně přesunutého financování z rezervy na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech ve výši 211 milionů EUR). V průběhu roku byl rozpočet několikrát posílen dalšími prostředky z následujících zdrojů:

([5]) UN OCHA„ Přehled celosvětové humanitární pomoci 2022 a UN OCHA, Přehled celosvětové humanitární pomoci 2021, prosincová aktualizace (snímek k 31. prosinci 2021), 17. ledna 2022.

([6]) SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ o humanitární činnosti EU: nové výzvy, stejné zásady COM(2021) 110 final

([7]) Systém sledování finančních toků OSN, Souhrnný přehled globálního financování 2022.

([8]) Tato částka nezahrnuje podpůrné výdaje (rozpočtové položky). Včetně těchto výdajů činila v roce 2022 původní částka pro celý nástroj 1806,06 milionu EUR.

- Rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech na pokrytí několika krizí, včetně Ukrajiny a celosvětového zhoršení potravinové bezpečnosti (539 milionů EUR) ([9]);
- Přesuny z nástrojů okruhu VI na pokrytí potřeb v důsledku útočné války Ruska proti Ukrajině a jejích kaskádových účinků (134,8 milionu EUR);
- *Virement Aide Humanitaire* (VAH - čl. 30 odst. 2 FR); Prostředky přidělené Konžské demokratické republice (KDR) (2,3 milionu EUR);
- Evropský rozvojový fond (145,5 milionu EUR) ([10]); Přerozdělené příjmy (3,8 milionu EUR).

V příloze I je uveden přehled rozpočtu přiděleného na velké krize, na které se vztahují opatření GŘ ECHO v roce 2022. Hlavní činnosti v různých regionech světa lze shrnout následovně:

- **Západní a střední Afrika:** v souvislosti s rostoucími potřebami vyčlenilo GŘ ECHO více než 175 milionů EUR ze svého původního rozpočtu na řešení nedostatku potravin a podvýživy, zajištění základních sociálních služeb (zdravotnictví, vzdělávání, voda a hygiena) a podporu připravenosti na katastrofy ve středním Sahelu, povodí Čadského jezera, severozápadním a jihozápadním Kamerunu, severozápadní Nigérii a Středoafrické republice. GŘ ECHO se rovněž snažilo podpořit dodržování mezinárodního humanitárního práva a zajistit ochranu civilního obyvatelstva a humanitárních pracovníků. Byly mobilizovány posily, zejména na řešení nedostatku potravin, což vedlo ke konečnému rozpočtu pro region ve výši více než 330 milionů EUR.
- **Východní a jižní Afrika:** Region byl poznamenán konflikty a výrazně se zhoršující humanitární situací, zejména v Súdánu, Demokratické republice Kongo, v oblasti Afrického rohu (Somálsko, Etiopie, Keňa), Jižním Súdánu a Mosambiku. Mnoho oblastí bylo také postiženo silným suchem nebo intenzivním cyklónovým obdobím, zejména v jižní Africe a v oblasti Indického oceánu (Madagaskar/Mozambik), což vedlo k všeobecné situaci nedostatku potravin a ke ztrátě zdrojů obživy. Původní rozpočet ve výši 294 milionů EUR byl navýšen na více než 540 milionů EUR, což GŘ ECHO umožnilo řešit tyto a další naléhavé humanitární potřeby v regionu.
- **Severní Afrika, Irák a Arabský poloostrov:** GŘ ECHO vyčlenilo 128 milionů EUR na řešení potřeb vysídleného obyvatelstva v severní Africe a Iráku a osob postižených konfliktem v Jemenu, a to v oblastech, jako je voda, sanitace a hygiena, potraviny a výživa, vzdělávání a zdraví. Díky dodatečnému financování, které posílilo zejména reakci na konflikt v Jemenu, bylo možné dosáhnout konečného přídělu 215 milionů EUR pro tento region.
- **Blízký východ:** GŘ ECHO vyčlenilo počáteční rozpočet ve výši 197 milionů EUR na poskytování životně důležité pomoci milionům lidí postižených konfliktem v Sýrii a na pokrytí základních potřeb vysídlených osob a uprchlíků v Jordánsku a Libanonu, jakož i zranitelných Libanonců, přičemž na konci roku 2022 dosáhlo konečného rozpočtu ve výši 240 milionů EUR. V Palestině ([11]) GŘ ECHO nadále reagovalo na humanitární potřeby vyplývající z pokračující okupace a uzavření pásma Gazy.

([9]) Včetně 39 milionů EUR převedených z roku 2021.

([10]) Financováno z 10. a 11. Evropského rozvojového fondu.

([11]) Toto označení nesmí být interpretováno jako uznání Státu Palestina a nejsou jím dotčeny individuální postoje členských států k této otázce.

Rozpočet na tuto krizi se v průběhu roku 2022 zvýšil z 25 milionů EUR na 26,5 milionu EUR.

- **Jihovýchodní Evropa, východní sousedství a Turecko:** Humanitární akce v regionu byly silně poznamenány útočnou válkou Ruska proti Ukrajině, která začala 24. února 2022. Původní finanční prostředky ve výši 27 milionů EUR určené pro Ukrajinu, západní Balkán a východní sousedství byly posíleny na více než 529 milionů EUR. Z této částky bylo 485 milionů EUR vynaloženo na pomoc pro téměř 16 milionů osob z Ukrajiny (z celkového počtu 17,7 milionu Ukrajinců, kteří potřebují humanitární pomoc), a 38 milionů EUR bylo přiděleno na pomoc ukrajinským uprchlíkům, kteří uprchli do Moldavské republiky; pomoc byla poskytnuta také moldavským hostitelským rodinám. V Turecku Komise nadále podporovala zranitelné uprchlíky, kteří potřebují humanitární pomoc, a poskytla jim finanční prostředky ve výši 125 milionů EUR. V říjnu 2022 byl navíc stěžejní program podmíněných převodů peněžní hotovosti pro vzdělávání úspěšně předán GŘ NEAR v souladu se strategií propojení humanitární a rozvojové pomoci.
- **Asie a Tichomoří:** GŘ ECHO původně vyčlenilo na rok 2022 pro tento region více než 114 milionů EUR, přičemž se zaměřilo především na potřeby obyvatel vysídlených v důsledku převzetí moci v Afghánistánu Tálibánem v roce 2021 a na potřeby lidí postižených státním převratem v Myanmaru v roce 2021, včetně Rohingů, a na potřeby rohingských uprchlíků v Bangladéši. EU a její členské státy významně podpořily Pákistán po ničivých záplavách v červnu 2022, jakož i při přípravě jeho rámce pro posouzení potřeb po katastrofě a oživení. Komise se rovněž zabývala potřebami vyplývajícími z konfliktu na ostrově Mindanao a z přírodních katastrof na Filipínách. Konečný rozpočet pro tento region na konci roku 2022 činil 313 milionů EUR.
- **Amerika a Karibik:** Akce Komise se zaměřily na poskytování pomoci lidem postiženým vnitřní a regionální krizí ve Venezuele, ozbrojeným konfliktem v Kolumbii, jakož i všudypřítomným organizovaným násilím na Haiti, ve Střední Americe a Mexiku. Reagovaly také na humanitární potřeby vysídlených osob na celém kontinentu a pomohly k připravenosti na katastrofy. Komise původně přidělila regionu více než 74 milionů EUR, které byly na konci roku navýšeny na 155 milionů EUR.

Obecně platí, že GŘ ECHO neposkytuje humanitární pomoc přímo, ale plní své úkoly tak, že poskytuje finanční prostředky přibližně 200 partnerům (úplný seznam je uveden v příloze II). V roce 2022 byly finanční prostředky rozděleny mezi partnery GŘ ECHO takto: 38.6 % nevládním organizacím, 49,6 % agenturám OSN, 11,2 % mezinárodním organizacím a 0,6 % vládním organizacím.

Poskytování přiměřené a účinné humanitární pomoci postiženému obyvatelstvu

GŘ ECHO v roce 2022 významně přispělo k poskytování přiměřené a účinné humanitární pomoci po celém světě. S cílem prosazovat **multilateralismus a globální řád založený na pravidlech** prostřednictvím aktivnější role a silnějšího hlasu EU ve světě se GŘ ECHO aktivně podílelo na formování prosazování zásad humanitární pomoci a humanitární politiky na evropské i celosvětové úrovni. Významného pokroku

bylo dosaženo při plnění závazků přijatých v rámci **Velké dohody (Grand Bargain)** ([12]), zejména pokud jde o flexibilní financování, společné a nestranné posuzování potřeb a zjednodušené podávání zpráv, přičemž konečným cílem je zvýšit účinnost a účelnost humanitární pomoci.

GŘ ECHO nadále přispívalo do **společně financovaných fondů pro konkrétní země** ([13]), aby dále **podporovalo lokalizaci** a využívání nevyčleněného financování. Kromě toho GŘ ECHO zintenzivnilo svou činnost v oblasti prosazování zájmů a osvěty v zájmu podstatného navýšení prostředků vynakládaných na humanitární pomoc a lepšího rozdělení odpovědnosti mezi dárce, včetně členských států. Dále posílilo dlouhodobá **programová partnerství** ([14]) s vybranými organizacemi OSN a mezinárodními organizacemi, aby otestovalo účinnější a účelnější způsoby práce a zároveň se připravilo na zavedení tohoto modelu v roce 2023. Příkladem inovativních programových partnerství je partnerství na podporu programu Mezinárodního výboru Červeného kříže v oblasti prevence porušování mezinárodního humanitárního práva (tříletý program, pružně vyčleněné finanční prostředky, 10 milionů EUR ročně) a partnerství na podporu Mezinárodní federace společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce a programu lokalizace (tříletý ambiciózní program pro více zemí a více odvětví, 67 milionů EUR ročně).

Politika humanitární logistiky ([15]) byla spuštěna v únoru 2022 a jejím hlavním cílem je zachraňovat životy díky větší účinnosti, účelnosti a většímu dopadu humanitárních operací. Součástí této politiky je **kapacita pro evropskou humanitární reakci**, ([16]) která byla spuštěna v březnu 2022 a skládá se z operačních nástrojů určených k poskytování rychlé, avšak dočasné podpory partnerům k pokrytí deficitů v humanitární reakci a zároveň k zajištění vyšší účinnosti a nákladové efektivnosti při poskytování pomoci. Tyto nástroje zahrnují poskytování **společných logistických služeb** humanitárním partnerům v podobě mezinárodních a vnitrostátních přepravních operací (v rámci různých druhů dopravy, včetně humanitárního leteckého mostu EU a letů pro potřeby humanitární pomoci), skladovacích kapacit, nouzových zásob a další logistické podpory a koordinace, jakož i lékařských odborných znalostí. Komise v roce 2022 uskutečnila devět operací kapacity pro evropskou humanitární reakci na Madagaskaru (dvakrát), Ukrajině, v Moldavsku, Somálsku, Afghánistánu, Mosambiku, Ugandě a Burkině Faso. Kromě toho pokračovaly operace letů pro potřeby humanitární pomoci v Keni, Demokratické republice Kongo a Mali. Bylo zorganizováno 60 letů v rámci humanitárního leteckého mostu EU na podporu 24 partnerů ve 4 zemích (Afghánistán, Somálsko, Madagaskar a Moldavská republika), které přepravily 842 tun humanitárního materiálu. V neposlední řadě bylo na Ukrajině a v Moldavské republice zorganizováno 660 silničních přepravních operací a otevřeny 3 sklady na podporu 49 humanitárních partnerů. V roce 2022 bylo na tyto činnosti vyčleněno 23,5 milionu EUR.

GŘ ECHO plně využilo svůj **balíček nástrojů pro mimořádné události**, který se skládá z nástroje pro odezvu na akutní rozsáhlé mimořádné události, nástroje pro boj proti epidemiím, nástroje pro odezvu malého rozsahu a Fondu okamžité pomoci při katastrofách, a poskytlo prvotní nouzovou humanitární pomoc ve výši 36,5 milionu EUR při náhle vzniklých krizích, které ve svých plánech týkajících se provádění humanitární

([12]) The Grand Bargain
([13]) Afghánistán, Jižní Súdán a Venezuela.
([14]) Programová partnerství.
([15]) Tematický politický dokument GŘ ECHO: Humanitarian logistics policy (Humanitární logistická politika)
([16]) GŘ ECHO: European Humanitarian Response Capacity (EHRC) Factsheet (Informativní přehled kapacity pro evropskou humanitární reakci).

pomoci nemohlo předvídat. Toto jsou některé příklady přidělování finančních prostředků: nástroj pro odezvu malého rozsahu a později nástroj pro odezvu na akutní rozsáhlé mimořádné události byly použity pro okamžitou reakci na povodně, které postihly Pákistán; na tropické cyklóny na Filipínách, Madagaskaru, v Mosambiku a na Kubě a na zemětřesení v Afghánistánu a na Filipínách; nástroj pro boj proti epidemiím se podílel na reakci na onemocnění virem ebola v Ugandě a na choleru v Libanonu, Sýrii, na Haiti, v Nigérii a Malawi. GŘ ECHO doplnilo Fond okamžité pomoci při katastrofách pro účely 67 operací prováděných Mezinárodní federací společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce v 52 zemích, mimo jiné v souvislosti s potravinovou krizí v Africe a se záplavami a zemětřeseními v jihovýchodní Asii a Jižní Americe.

Kromě toho GŘ ECHO v roce 2022 pokračovalo v práci na **politikách a pokynech, které nastíní postoj Komise ke klíčovým otázkám** a poskytnou konkrétní doporučení prováděcím partnerům s cílem zajistit kvalitu, soudržnost a odpovědnost humanitárních operací financovaných EU.

Pokud jde o **potravinovou pomoc, výživu a prevenci hladomoru**, tedy oblasti, v nichž se situace ještě zhoršila v důsledku přímých dopadů útočné války Ruska proti Ukrajině vyvolaných zvýšením cen potravin, energie a hnojiv, GŘ ECHO výrazně zvýšilo svou pomoc na více než jednu miliardu (tj. navýšení o více než 75 % v porovnání s rokem 2021). GŘ ECHO se rovněž podílelo na vytvoření a podpoře komplexní strategie opatření týmu Evropa, kterou EU a její členské státy přijaly v červnu 2022. Zprávy podávané podle rámce Nutrition for Growth Accountability Framework (Rámec odpovědnosti za výživu pro růst) ([17]) navíc potvrzují, že GŘ ECHO a EU jsou na dobré cestě ke splnění závazku Týmu Evropa z roku 2021, že do roku 2024 podpoří cíle v oblasti výživy částkou nejméně 4,2 miliardy EUR.

Projekty zaměřené na **zdraví** jako primární odvětví byly v roce 2022 podpořeny částkou téměř 300 milionů EUR. Vzhledem k větší složitosti humanitárních krizí, z nichž mnohé mají vleklý charakter, zůstává hlavním cílem pomoci zajistit, aby byly základní zdravotní potřeby odpovídajícím způsobem řešeny s využitím přístupu založeného na potřebách, meziodvětvového přístupu a v souladu se zásadou „zdraví ve všech politikách“. GŘ ECHO se rovněž prioritně zaměřilo na prevenci epidemií/pandemií a připravenost a reakce na ně, a to na základě zkušeností získaných při pandemii COVID-19, se zvláštním důrazem na rovný přístup ke kvalitní péči a lékařským protiopatřením v zemích s nízkými příjmy a v rámci humanitárních akcí. Kromě toho GŘ ECHO podpořilo meziodvětvové aspekty globální zdravotní politiky s cílem zajistit holistický přístup zejména v těchto třech oblastech: duševní zdraví a psychosociální podpora, sexuální a reprodukční zdraví a práva, zdraví a vysídlení.

GŘ ECHO v roce 2022 pokračovalo v systematickém veřejném prosazování zájmů prostřednictvím veřejných prohlášení a intervencí v oblasti **mezinárodního humanitárního práva** na mnohostranných fórech. GŘ ECHO se podílelo na organizaci doprovodné akce na vysoké úrovni při příležitosti činnosti ministrů v týdnu, kdy se koná zasedání Valného shromáždění OSN, o podpoře odpovědnosti za porušování mezinárodního humanitárního práva, zejména, pokud jde o sexuální a genderově podmíněné násilí. Mezinárodní humanitární právo bylo jako téma výrazně zastoupeno rovněž na prvním Evropském humanitárním fóru v březnu 2022. GŘ ECHO nadále podporovalo a obhajovalo ochranu humanitárních a zdravotnických pracovníků a odvětví

([17]) 2022 Global Nutrition Report – Global Nutrition Report (zpráva věnovaná problematice výživy z celosvětového hlediska 2022 – zpráva věnovaná problematice výživy z celosvětového hlediska).

vzdělávání před útoky a provádělo činnosti pro děti, kterých se dotkly ozbrojené konflikty. GŘ ECHO usnadnilo koordinaci příslušných aktérů EU, zejména prostřednictvím meziútvarové skupiny pro mezinárodní humanitární právo, a podpořilo posílení humanitární diplomacie EU. GŘ ECHO rovněž prostřednictvím svého prvního tematického programového partnerství poskytlo finanční prostředky na projekty související s mezinárodním humanitárním právem, zejména na podporu programu Mezinárodního výboru Červeného kříže v oblasti prevence porušování mezinárodního humanitárního práva.

V kontextu pokračujícího porušování mezinárodního humanitárního práva a rozšířených rizik a případů násilí, deprivace a zneužívání v současných krizích zachovalo GŘ ECHO **ochranu** jakožto prioritu a začleňuje hledisko genderu a věku do všech odvětví intervencí, přičemž tento přístup k genderu a genderově podmíněnému násilí v humanitárních krizích nastínilo v pracovním dokumentu útvarů Komise „*Gender: Different Needs, Adapted Assistance“ (Gender: Různé potřeby, přizpůsobená pomoc)* ([18]). GŘ ECHO zůstalo aktivním členem Výzvy k přijetí opatření bránících násilí na základě pohlaví při krizových situacích ([19]) a podalo zprávu o závazcích přijatých v rámci plánu na období 2021–2025 ([20]). Kromě toho se GŘ ECHO v reakci na pozorování při několika nedávných a probíhajících krizích více zaměřilo na sexuální násilí související s konflikty. V souladu se Strategií EU pro práva dítěte ([21]) z roku 2021 posílilo GŘ ECHO své činnosti v oblasti ochrany dětí, mimo jiné činnosti souvisící s prosazováním zájmů. GŘ ECHO rovněž věnovalo zvláštní pozornost řešení potřeb osob se zdravotním postižením v souladu s Pokyny k začleňování osob se zdravotním postižením do operací humanitární pomoci financovaných EU a se Strategií práv osob se zdravotním postižením na období 2021-2030.

GŘ ECHO nadále kladlo důraz na **vzdělávání v mimořádných situacích** a zachovalo svůj ambiciózní závazek investovat do vzdělávání 10 % původního ročního rozpočtu EU na humanitární pomoc. V roce 2022 činily celkové investice do vzdělávání v mimořádných situacích více než 220 milionů EUR a jejich cílem bylo přímou nebo nepřímou podporou poskytnout možnost vzdělávání více než 6 milionům dětí a dospívajících.

Pokud jde o **humanitární převody peněžních prostředků** ([22]), GŘ ECHO zveřejnilo svou politiku v březnu 2022 a rozšířilo ji s cílem zvýšit kvalitu a účinnost programů peněžní pomoci. Tato politika představuje zásadní změnu v propojení převodů peněžních prostředků a sociální ochrany a umožňuje součinnost s klíčovým vývojem v oblasti digitalizace a ekologizace humanitární pomoci. Spolu se Spojenými státy (Úřad pro humanitární pomoc a Úřad pro obyvatelstvo, uprchlíky a migraci) zastupovalo GŘ ECHO fórum Donor Cash Forum na jednání o koordinaci hotovostních plateb v rámci Velké dohody 2.0. Nový model byl schválen Meziagenturním stálým výborem (IASC), což představovalo významný krok v architektuře humanitární koordinace, včetně silné účasti místních aktérů.

V oblasti **změny klimatu a zhoršování životního prostředí** GŘ ECHO dále přizpůsobilo svou humanitární reakci rostoucím a měnícím se potřebám. Rizika spojená s klimatem se v humanitárních operacích nyní zohledňují. S cílem snížit uhlíkovou stopu a

([18]) https://ec.europa.eu/echo/files/policies/sectoral/gender_thematic_policy_document_en.pdf
([19]) https://www.calltoactiongbv.com/
([20]) https://www.calltoactiongbv.com/what-we-do
([21]) COM(2021) 142 final.
([22]) Tematický politický dokument GŘ ECHO č. 3: Cash Transfers (Převody peněžních prostředků)

škody na životním prostředí působené humanitární pomocí byly v roce 2022 ([23]) zveřejněny minimální environmentální požadavky a související pokyny. Partnerům a pracovníkům GŘ ECHO byla poskytnuta technická pomoc a podpora s cílem začlenit environmentální aspekty do operací humanitární pomoci GŘ ECHO a jeho partnerů. Kromě toho GŘ ECHO dále zvýšilo svou připravenost na katastrofy ([24]), která přispívá k připravenosti na různá nebezpečí a předběžným opatřením. V roce 2022 bylo na cílené činnosti v oblasti připravenosti vyčleněno 77 milionů EUR (podrobněji viz příloha I) a 32 % humanitárních operací financovaných EU zahrnovalo prvky připravenosti na katastrofy ([25]).

GŘ ECHO vyvinulo nejrůznější komunikační aktivity, jejichž cílem je udržet vysokou úroveň veřejné podpory a politické podpory humanitární pomoci a civilní ochrany EU na základě narativu o solidaritě EU. GŘ ECHO například vydalo řadu centrálních a místních tiskových zpráv a pokračovalo v úspěšné sérii návštěv evropských novinářů v terénu, jakož i v cestách pro novináře v rámci doprovodu komisaře Lenarčiče. GŘ ECHO v roce 2022 uskutečnilo několik osvětových kampaní, například „Climate Connect“, které ukazují humanitární dopady změny klimatu a které oslovily více než 36 milionů mladých lidí v členských státech.

Přezkum všech externích hodnocení provedených u konkrétních operací

Hodnotící útvary Komise jsou odpovědné za řízení, koordinaci, monitorování a podávání zpráv o funkci hodnocení. Poskytují včasné a vysoce kvalitní výsledky hodnocení, aby zajistily podklady pro informované rozhodování a odpovědnost. Hodnocení mohou být geografická, tematická nebo zaměřená na konkrétní partnerství. V příloze III je uveden seznam hodnocení dokončených v roce 2022 a probíhajících hodnocení.

([23]) guidance_on_the_operationalisation_of_the_mers_for_eu-funded_humanitarian_aid_operations.pdf (europa.eu)

([24]) Provádění přístupu přijatého v roce 2021 (DG ECHO Guidance Note on Disaster Preparedness (Poznámka k návodným pokynům GŘ ECHO k připravenosti na katastrofy)).

([25]) Tento údaj vychází z revidované metodiky, která se opírá výhradně o zprávy humanitárních partnerů EU a nemusí zahrnovat úsilí o začlenění připravenosti do jiných odvětví operací.

SOUVISEJÍCÍ ODKAZY

- Obecné informace o GŘ ECHO:
  http://ec.europa.eu/echo/en

- Finanční informace o činnosti Evropské komise v oblasti humanitární pomoci v roce 2022:
  Rozhodnutí o financování 2022 (europa.eu)

- Údaje o činnosti z předchozích let:
  Evropská civilní ochrana a operace humanitární pomoci | Evropská komise (europa.eu)

- Výroční zpráva o činnosti za rok 2022, GŘ ECHO:
  Výroční zpráva o činnosti za rok 2022 - Evropská civilní ochrana a operace humanitární pomoci (ECHO)(europa.eu)

- 2022 Výroční zpráva o řízení a výkonnosti:
  Výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2022 (europa.eu)

- Hodnotící zprávy GŘ ECHO:
  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en

- Údaje o financování humanitární pomoci Evropskou komisí a členskými státy:
  https://webgate.ec.europa.eu/hac/